

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Obdo/18/2018
Identifikačné číslo spisu: 7115218370
Dátum vydania rozhodnutia: 27.08.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Ivana Izakovičová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:7115218370.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: GVP, spol. s r.o. Humenné, Tolstého 1, Humenné, IČO 36 446 190, zastúpeného JUDr. Františkom Kočkom, advokátom so sídlom Pribinova 8, Košice, proti žalovanému: Východoslovenská energetika a.s., Mlynská 31, Košice, IČO 44 483 767, zastúpenému JUDr. Milošom Kvasňovským, advokátom so sídlom Dunajská 32, Bratislava, o zaplatenie istiny 5.367,60 eur s príslušenstvom, v konaní o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. júna 2017, č. k. 4Cob/11/2017-227, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo dňa 28. júna 2017, č. k. 4Cob/11/2017-227 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Košice I, ako súd prvej inštancie, rozsudkom zo dňa 05.04.2016, č. k. 26Cb/129/2015-189, uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.367,60 eur, úrok z omeškania vo výške 9,05 % ročne zo sumy 327,25 eur od 21.02.2015 do zaplatenia, zo sumy 885,41 eur od 15.03.2015 do zaplatenia, zo sumy 1.869,44 eur od 15.04.2015 do zaplatenia, zo sumy 2.285,50 eur od 15.05.2015 do zaplatenia a paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky 40,- eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Žalobcovi priznal náhradu trov konania za zaplatený súdny poplatok 322,- eur a za právne zastúpenie 1.914,- eur, ktoré sumy uložil žalovanému zaplatiť právnenému zástupcovi žalobcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

2. Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca je vlastníkom a prevádzkovateľom zariadení na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, a to siedmich fotovoltických zariadení so začiatkom činnosti v rokoch 2010 až prvý polrok 2013, ktoré prevádzkuje na základe Potvrdení o splnení oznamovacej povinnosti vydaných Úradom pre reguláciu sieťových odvetví o začiatku činnosti podľa § 6 ods. 5 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike, ktorou je výroba a dodávka elektriny zariadeniami na výrobu elektriny s celkovým inštalovaným výkonom do 1MW vrátane. Žalobca predložil pre jednotlivé fotovoltické zariadenia zmluvy o dodávke elektriny, prevzatí zodpovednosti za odchýlku a doplatku zo dňa 19.11.2014 uzatvorené medzi žalobcom ako výrobcom elektriny z obnoviteľných zdrojov energie

(ďalej len „OZE“) s právom na podporu, žalovaným ako odberateľom elektrickej energie a Východoslovenskou distribučnou, a.s. ako prevádzkovateľom distribučnej sústavy. Predmetom týchto zmlúv o dodávke elektriny je podľa čl. I bodu 1 okrem iného aj (písm. a/) záväzok žalobcu dodať elektrinu žalovanému podľa § 3 ods. 1 písm. b/ zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby (ďalej aj „zákon o podpore OZE“); (písm. b/, c/ a d/) záväzok žalovaného odobrať od žalobcu vo vlastnom mene a na vlastný účet elektrinu podliehajúcu § 3 ods. 1 písm. b/ zákona o podpore OZE, zaplatiť žalobcovi za odobranú elektrinu určenú cenu a povinnosť prevziať zodpovednosť za odchýlku žalobcu podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zákona o podpore. Cena za dodávku elektriny bola stanovená pre prevádzkovateľa distribučnej sústavy rozhodnutím Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej aj „ÚRSO“) zo dňa 27.11.2014 na rok 2015 vo výške 44,015 eur/MWh.

3. Za dodávku elektriny do distribučnej sústavy vyúčtoval žalobca žalovanému cenu elektriny na straty faktúrami - č. 150018, 150020, 150022, 150024, 150026, 150028 a 150030 splatnými 20.02.2015 za január 2015 spolu sumu 327,25 eur; č. 150067, 150069, 150071, 150073, 150075, 150077 a 150079 splatnými 14.03.2015 za február 2015 spolu sumu 885,41 eur; č. 150133, 150135 150137, 150139, 150141, 150143 a 150145 splatnými 14.04.2015 za marec 2015 spolu sumu 1.869,44 eur a faktúrami č. 150196, 150198, 150200, 150202, 150204, 150206 a 150208 splatnými 15.05.2015 za apríl 2015 spolu sumu 2.285,50 eur. Žalovaný vyúčtované sumy nezaplatil a faktúry vrátil z dôvodu, že žalobca nemá v roku 2015 nárok na podporu vo forme výkupu elektriny za cenu elektriny na straty, pretože si nespĺnil oznamovaciu povinnosť podľa § 4 zákona o podpore. V odpore proti platobnému rozkazu poukázal na zoznam subjektov, ktoré nespĺnili oznamovaciu povinnosť, zverejnený ÚRSO, v ktorom bol uvedený aj žalobca. Žalovaný tvrdil, že zmluvy o dodávke elektriny slúžia na realizáciu ustanovení zákona o podpore, to znamená, že žalobca má nárok na cenu elektriny s podporou, ak splní zákonom stanovené podmienky. Keďže žalobca zákonné podmienky nespĺnil, nemá podľa žalovaného na rok 2015 právo na podporu, t. j. na cenu elektriny v sume 44,015 eur/MWh, za dodanú elektrinu je však žalovaný pripravený na základe správneho daňového dokladu vyplatiť žalobcovi trhovú cenu elektriny, a to za január 2015 vo výške 31,- eur/MWh, za február 2015 vo výške 36,68 eur/MWh, za marec 2015 vo výške 31,- eur/MWh a za apríl vo výške 29,90 eur/MWh, t. j. je pripravený žalobcovi zaplatiť celkom 3.839,44 eur (za január 2015 sumu 232,40 eur/MWh, za február 2015 737,82 eur, za marec 2015 sumu 1.316,67 eur a za apríl sumu 1.552,55 eur). To znamená, že sporný je len zvyšok žalobcom uplatňovanej sumy, t. j. 1.528,16 eur, pričom žalovaný tvrdil, že čiastočná úhrada faktúr vystavených žalobcom nie je podľa daňových predpisov možná. Žalovaný uviedol, že považuje zmluvu uzavretú so žalobcom za platnú a účinnú, preto od neho odoberal vyrobenú a dodanú elektrinu. Zastával názor, že žalobca splnil podmienky na poskytnutie podpory, spochybnil však, či si toto právo môže uplatniť v roku 2015, keďže nespĺnil povinnosť vyplývajúcu z § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE vo vzťahu k distribučnej spoločnosti. Zdôraznil, že nikdy netvrdil, že žalobcovi právo zaniklo, keďže zákon nespája s neodslaním oznámenia preklúziu práva. Nesúhlasil však s posúdením lehoty ÚRSO určenej v § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE ako procesnej lehoty, t. j. výrobca elektriny s právom na podporu povinnosť uloženú v citovanom ustanovení splnil, ak podal oznámenie o uplatnení podpory najneskôr 15. augusta na poštovú prepravu a nestotožnil sa ani s výkladom tejto lehoty žalobcom, ktorý tvrdil, že citované ustanovenie neobsahuje žiadnu lehotu na uplatnenie práva, keďže hovorí len o tom, k akému dňu má byť predpokladané množstvo dodanej elektriny oznámené, lebo podľa žalovaného by chýbala lehota, v ktorej by si mal splniť žiadateľ o podporu, resp. výrobca oznamovaciu povinnosť, a teda takéto ustanovenie by bolo neúčinné. V konaní nebolo sporné, že žalobca oznámenie spoločnosti Východoslovenská distribučná, a.s. podal na poštu dňa 15.08.2014 a adresátovi bolo toto podanie doručené 19.08.2014.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 3 ods. 1 ods. 1 až 14, § 4 ods. 1 až 11, § 17 ods. 1 a § 18e ods. 1 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby, § 269 ods. 1 a 2, § 365, § 369 ods. 1 a 2 a § 369c ods. 1 Obchodného zákonníka a § 1 a 2 nariadenia vlády SR č. 21/2013 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Obchodného zákonníka a konštatoval, že medzi stranami sporu vznikol právny vzťah na základe zmlúv o dodávke elektriny, prevzatí zodpovednosti za odchýlku a doplatku. ÚRSO vydal žalobcovi v súlade s § 7 zákona

č. 309/2009 Z. z. pre jeho fotovoltaické zariadenia potvrdenie o splnení oznamovacej povinnosti. Uviedol, že cena za dodávku elektriny na straty podľa rozhodnutia ÚRSO č. 0008/2015/E z 27.11.2014 vydaného pre žalovaného je stanovená na rok 2015 vo výške 44,015 eur/MWh a žalobca vystavil faktúru žalovanému za dodanú elektrinu do distribučnej siete za túto cenu na straty za január až apríl 2015 vo výške 5.367,60 eur. Túto sumu žalovaný žalobcovi nezaplatil, pretože nespĺnil včas povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE, keďže k 15. augustu príslušného roka neoznámil distribučnej spoločnosti zákonom stanovené údaje.

5. Zásadnú otázku pre rozhodnutie vo veci - včasnosť podania oznámenia žalobcom distribučnej spoločnosti, posúdil súd prvej inštancie podľa § 17 zákona č. 309/2009 Z. z. vychádzajúc zo záveru, že ide o procesnoprávny predpis a rovnako stanovenú lehotu posudzoval aj ÚRSO. Uviedol, že túto lehotu nemožno vykladať voči orgánu verejnej správy (ÚRSO) ako procesnú lehotu, pre dodržanie ktorej stačí podanie oznámenia na poštovú prepravu v posledný deň lehoty, a vo vzťahu k subjektu súkromného práva (spoločnosti Východoslovenská distribučná, a.s.) ako hmotnoprávnu lehotu, ktorej nedodržaním podľa žalovaného právo žalobcu na podporu zaniklo. Súd prvej inštancie uzavrel, že žalobca splnil povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE vo vzťahu k prevádzkovateľovi distribučnej sústavy aj ÚRSO, preto mu vznikol nárok na zaplatenie vyúčtovanej ceny v žalovanej výške.

6. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi aj uplatnené zákonné úroky z omeškania, keďže žalovaný sa dostal do omeškania so splnením peňažného záväzku, pretože nezaplatil žalobcom vystavené faktúry v lehote splatnosti a v súlade so zákonnou úpravou priznal žalobcovi aj sumu 40,- eur ako paušálnu náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky.

7. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 142 ods. 1 O. s. p.

8. Na odvolanie žalovaného, Krajský súd v Košiciach, ako súd odvolací, napadnutým rozsudkom z 28.06.2017, č. k. 4Cob/11/2017-227, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania priznal v plnej výške. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že v zmysle § 387 ods. 1 C. s. p., sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvej inštancie, pretože vykazuje známky vecnej správnosti. Odvolací súd zdôraznil, že súd prvej inštancie vykonal vo veci dokazovanie v potrebnom rozsahu a náležite zistil skutkový stav, vykonané dôkazy vyhodnotil v súlade s ustanovením § 191 C. s. p., na základe týchto dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktorých založil aj svoje rozhodnutie, na zistený skutkový stav aplikoval ustanovenia správnych predpisov a tieto aj správne vyložil.

9. Odvolací súd zdôraznil, že pokiaľ žalovaný namietal nepreskúmanie skutkového stavu predmetného sporu súdom prvej inštancie, táto námietka nie je dôvodná, pretože žalovaný neuviedol aké konkrétne skutkové okolnosti podstatné pre rozhodnutie vo veci súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním neobjasnil. Z obsahu spisu a z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia pritom podľa odvolacieho súdu vyplýva, že súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na skutkových zisteniach, ktoré vyplynuli z vykonaného dokazovania a ktoré zhodne tvrdili aj sporové strany, pričom strany nenavrhlí vykonať ďalšie dokazovanie na zistenie skutkového stavu.

10. Podľa odvolacieho súdu v konaní nebolo sporné, že nárok proti žalovanému uplatňuje žalobca podľa zmlúv o dodávke elektriny, prevzatí zodpovedností za odchýlku a doplatku, ktoré uzavreli dňa 22.11.2004 žalobca ako výrobca elektriny z obnoviteľných zdrojov (fotovoltaických zariadení), žalovaný ako odberateľ takto vyrobenej elektriny a spoločnosť Východoslovenská distribučná, a.s. ako prevádzkovateľ distribučnej siete. Predmetom týchto zmlúv bol záväzok žalobcu ako výrobcu elektriny z obnoviteľných zdrojov dodať žalovanému ako odberateľovi takto vyrobenú elektrinu a záväzok žalovaného ako odberateľa odobrať vo vlastnom mene a na vlastný účet od výrobcu elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov za cenu stanovenú rozhodnutím ÚRSO. Strany sporu zhodne uviedli a preukazovali, že Úradom pre reguláciu sieťových odvetví bola pre regulovaný subjekt Východoslovenskú distribučnú, a.s., Košice pre rok 2015 stanovená cena elektriny na straty vo výške 44,0150 eur/MWh.

11. Strany sporu v konaní tiež podľa odvolacieho súdu zhodne uviedli, že žalobca dodal do distribučnej siete elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov a žalovaný prevzal takto vyrobenú elektrinu v množstve uvedenom v sporných faktúrach. Napriek tomu, že žalobca vyúčtoval dodanú elektrickú energiu v cene stanovenej ÚRSO, t. j. 44,0150 eur/MWh, žalovaný bol ochotný zaplatiť len trhovú cenu elektriny v sume celkom 3.839,44 eur, lebo zastával názor, že žalobca nesplnil zákonom stanovené podmienky, a preto si nemôže na rok 2015 uplatňovať Úradom pre reguláciu sieťových odvetví stanovenú cenu elektriny.

12. Odvolací súd dodal, že žalobca ako výrobca elektriny z obnoviteľných zdrojov splnil zákonom stanovené podmienky pre získanie podpory, čo v konaní nebolo sporné. Sporným bolo, či včas splnil povinnosť uloženú výrobcovi elektriny z obnoviteľných zdrojov v ustanovení § 4 ods. 2 zákona č. 309/2009 Z. z. k 15. augustu 2014 a potom má nárok na podporu aj za rok 2015, alebo v prípade omeškania sa so splnením tejto povinnosti stratil žalobca možnosť uplatniť právo na cenu elektriny na straty a na doplatok (§ 4 ods. 3 zákona o podpore OZE) na rok 2015.

13. Pokiaľ žalobca tvrdil s odkazom na prechodné ustanovenie § 18e zákona o OZE, že podmienky podpory výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie pri zariadení výrobcu elektriny, ktoré bolo uvedené do prevádzky pred 1. januárom 2014, zostávajú zachované podľa doterajších predpisov, v dôsledku čoho sa nemala naňho vzťahovať sankcia podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE v znení účinnom od 01.01.2014, odvolací súd v tejto súvislosti odkázal na Nález Ústavného súdu SR zo dňa 22.03.2017, sp. zn. PL.ÚS 50/2015, v ktorom sa zaoberal súladom novelizovaného ustanovenia § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE s Ústavou SR. Poukázal na to, že povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c/ mali výrobcovia elektriny z obnoviteľných zdrojov aj pred 01.01.2014, novelizáciou zákona o podpore OZE účinnou od 01.01.2014 došlo len k rozšíreniu týchto právnych dôsledkov, ktoré môžu mať výraznejší negatívny dopad na výrobcov elektriny, ako to bolo podľa pôvodnej právnej úpravy, keďže priamym dôsledkom nesplnenia povinností ustanovených v § 4 ods. 2 zákona o podpore OZE je nielen strata práva na odber elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov za cenu elektriny na straty, ale aj strata práva na tzv. doplatok. Vyslovil názor, že „v podmienkach právneho štátu je každý subjekt práva (a teda aj výrobcovia elektriny) povinný plniť povinnosti ustanovené zákonom, a to bez ohľadu na to, či predmetný zákon ustanovuje sankčný mechanizmus prostredníctvom, ktorého ho „núti“ či „motivuje“ k plneniu týchto povinností“. Uviedol, že „ústavný súd nepovažuje zavedenie nového znenia § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE, ktoré bolo napadnuté návrhom skupiny poslancov, za zásadnú koncepčnú zmenu a ani zmenu neočakávanú, pričom ide navyše o zmenu, ktorú možno odôvodniť legitímnym verejným záujmom. Ústavný súd preto zastáva názor, že zavedením nového znenia § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE nemohlo dôjsť k takému zásahu do (legitímnych) legislatívnych očakávaní výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, ktorý by bol nezlučiteľný s čl. 20 ods. 2 a 4 ústavy, resp. čl. 1 dodatkového protokolu.“ Z tohto nálezu Ústavného súdu SR možno vyvodiť záver, že ustanovenie § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE v znení účinnosť od 01.01.2014 sa vzťahuje aj na tých výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov, ktorí uviedli svoje zariadenia do prevádzky pred týmto dátumom.

14. S poukazom na ust. § 4 ods. 2, ods. 3 zákona č. 309/2009 Z. z. v znení platnom do 31.07.2015, odvolací súd konštatoval, že § 4 ods. 1 písm. c/ zákona o podpore OZE vyplýva povinnosť žalobcovi ako výrobcovi elektriny s právom na podporu oznámiť ÚRSO a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy uplatnenie podpory, ktorá sa zabezpečuje odberom elektriny prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy za cenu elektriny na straty a doplatkom a tiež predpokladané množstvo dodanej elektriny, a to k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok. Odvolací súd zdôraznil, že zákonodarca použil v dotknutom ustanovení pre splnenie povinnosti výrobcovi elektriny z obnoviteľných zdrojov termín „k 15. augustu“, čím umožnil protikladný výklad. Takýto termín sa podľa odvolacieho súdu nepoužíva v hmotnoprávných predpisoch, ktoré stanovujú lehotu na uplatnenie práva s určením skutočnosti rozhodnej pre začatie jej plynutia, ale ani v procesných predpisoch, ktoré presne stanovujú lehotu, v ktorej je potrebné vykonať procesný úkon. Označený termín je logické použiť v prípade, ak ku konkrétnemu dňu (mesiacu, štvrtroku) je potrebné zistiť určitý stav, ktorý sa následne môže zmeniť či meniť.

15. Odvolací súd bol toho názoru, že termín „k 15. augustu“ je potrebné vykladať vzhľadom na účel zákona, ktorý takýmto určením sledoval, a to k určitému termínu zistiť od výrobcov elektriny z obnoviteľných zdrojov s právom na podporu množstvo elektriny z obnoviteľných zdrojov, ktoré predpokladajú v nasledujúcom kalendárnom roku vyrobiť, a na základe tohto zistenia zabezpečiť potrebné množstvo finančných prostriedkov na poskytnutie podpory. Odvolací súd poukazuje na to, že vzhľadom na znenie ustanovenia § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE ide len o oznámenie, teda splnenie informačnej povinnosti, ktorej porušenie je však sankcionované - podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE nemožnosťou výrobcu uplatniť si na nasledujúci kalendárny rok právo na podporu. Vzhľadom na uvedené odvolací súd zastával názor, že splnenie informačnej povinnosti (aj keď splnenie tejto povinnosti je zabezpečené sankciou) nemožno považovať za hmotnoprávny úkon, teda za úkon, ktorým sa uplatňuje určité právo. Žalobcovi právo na podporu bolo priznané, keďže splnil všetky zákonom stanovené podmienky, čo v konaní nebolo ani sporné, poskytovanie podpory je však viazané každoročne aj na splnenie uvedenej oznamovacej povinnosti, teda na vykonanie úkonu, ktorý žalobca ako výrobca elektriny z obnoviteľných zdrojov mal splniť k 15. augustu.

16. Z vyššie uvedených dôvodov mal odvolací súd za to, že súd prvej inštancie preto správne posúdil (hoci z iných dôvodov) tento úkon žalobcu ako úkon procesný, preto postačovalo, aby takýto úkon aj vo vzťahu k prevádzkovateľovi distribučnej sústavy urobil žalobca dňa 15.08.2014 podaním na pošte. Keďže v konaní žalobca preukázal podanie oznámenia Východoslovenskej distribučnej, a.s. dňa 15.08.2014 na pošte, čo nespochybnil ani žalovaný, splnil zákonom stanovenú informačnú povinnosť, a preto mu nemohlo zaniknúť právo na podporu v roku 2015. Súd prvej inštancie teda dôvodne žalobe vyhovel a uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.367,60 eur titulom neuhradených faktúr, ktorými žalobca vyúčtoval žalovanému určenú cenu dodanej elektriny vyrobenej vo fotovoltaických zariadeniach.

17. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí ďalej uviedol, že okrem istiny priznal súd prvej inštancie žalobcovi aj úroky z omeškania podľa § 365 a § 39 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, keďže žalovaný neuhradil faktúry v lehote splatnosti, čím sa dostal do omeškania so splnením peňažného záväzku. Ide o zákonné úroky z omeškania, na ktoré má veriteľ nárok aj bez dohody s dlžníkom, iba ak by dohodou uplatňovanie úrokov z omeškania vylúčili, keďže ustanovenie § 369 Obchodného zákonníka nie je ustanovením kogentným. Existenciu takejto dohody žalovaný netvrdil. Opodstatnená nie je podľa odvolacieho súdu námietka žalovaného, že súd prvej inštancie neodôvodnil priznanie úrokov z omeškania. Na strane 3 rozsudku označil všetky faktúry vystavené žalobcom pre žalovaného s výškou vyúčtovaných súm a dátumom ich splatnosti, preto by bolo nadbytočné ich opätovne citovať pri posudzovaní nároku žalobcu na úroky z omeškania. Následne v závere odôvodnenia rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol právny predpis, podľa ktorého posudzoval nárok žalobcu na úroky z omeškania (Obchodný zákonník) a právny predpis (nariadenie vlády SR č. 21/2013 Z. z.), podľa ktorého posudzoval žalobcom uplatnenú výšku úrokov z omeškania, pričom úroky z omeškania priznal žalobcovi odo dňa nasledujúceho po splatnosti faktúr. Odvolací súd dodal, že žalobca uplatnil a súd prvej inštancie priznal žalobcovi úroky z omeškania podľa § 1 ods. 2 nariadenia vlády vo výške 9,05 % ročne. Podľa tohto ustanovenia sa výška úrokov z omeškania rovná základnej úrokovej sadzbe Európskej centrálnej banky platnej k prvému dňu omeškania zvýšenej o deväť percentuálnych bodov a takto určená sadzba úrokov z omeškania platí počas celej doby omeškania. Faktúry žalobcu boli splatné 20.02.2015, 14.03.2015, 14.04.2015 a 14.05.2015, kedy bola základná úroková sadzba ECB v sadzbe 0,05 % (od 10.09.2014 do 09.12.2015). Súd prvej inštancie preto správne priznal žalobcovi úroky z omeškania zvýšené o 9 percentuálnych bodov, teda vo výške 9,05 % ročne.

18. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 C. s. p. a § 255 ods. 1 C. s. p.

19. Proti napadnutému rozsudku odvolacieho súdu podal včas dovolanie žalovaný odôvodnené podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., keďže podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, pričom rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte nebola v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu vyriešená.

20. Dovolateľ v prvom rade uviedol, že finančné prostriedky (z ktorých je podpora v zmysle § 3 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona o podpore OZE jednotlivým výrobcom, ktorí si splnili svoje zákonom stanovené povinnosti vyplácaná), pochádzajú z platieb za odber elektrickej energie konečnými spotrebiteľmi, prostredníctvom tarify za prevádzkovanie systému (TPS) ako jednej zo zložiek koncevej ceny elektriny. Takéto finančné prostriedky sú preto de facto financované z verejných zdrojov a výrazne sa premietajú do koncových cien elektriny platených všetkými koncovými odberateľmi elektriny. Dovolateľ zdôraznil, že poskytnutie finančných prostriedkov z titulu podpory v zmysle zákona o OZE je tohto času predmetom značného množstva sporov vedených proti prevádzkovateľom distribučných sústav alebo nimi povereným subjektom vrátane samotného žalovaného, pričom vo viacerých z nich je základnou spornou otázkou pre posúdenie nároku na úhradu výrobcom uplatnenej pohľadávky z titulu podpory v zmysle § 3 ods. 1 písm. b/ alebo c/ zákona o OZE správny výklad a správne posúdenie lehoty „k 15. augustu“ obsiahnutej v ustanovení § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE.

21. Povinnosť výrobcov elektriny s právom na podporu oznámiť ÚRSO a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy uplatnenie podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona o podpore OZE, vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny na nasledujúci kalendárny rok, vždy k 15. augustu príslušného kalendárneho roka, obsiahnutá v § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE, bola v predmetnom právnom predpise síce zakotvená súčinnosťou od 01.01.2010, avšak až súčinnosťou od 01.01.2014 bolo zákonom č. 382/2013 Z. z., ktorým bol novelizovaný zákon o podpore OZE (ďalej len „novela“), rozšírené znenie § 4 ods. 3 zákona o OZE, v zmysle ktorého výrobca elektriny s právom na podporu, ktorý si nespĺní povinnosti podľa § 4 ods. 2 zákona o podpore OZE, si nemôže na elektrinu vyrobenú v danom zariadení na výrobu elektriny uplatniť právo podľa odseku 1 písm. b/ a c/ na nasledujúci kalendárny rok.

22. Predmetná novela zákona o podpore OZE nadobudla platnosť dňa 20.11.2013 a účinnosť dňa 01.01.2014, pričom prvá lehota na splnenie zákonom stanovených povinností výrobcov elektriny s právom na podporu obsiahnutých v § 4 odseku 2 zákona o podpore OZE po prijatí novej právnej úpravy uplynula až dňa 15.08.2014. Preto prvé spory v súvislosti s predmetnou právnou úpravou začali vznikáť až v súvislosti s reálnym dožadovaním sa poskytnutia podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona o podpore OZE jednotlivými výrobcami za elektrinu vyrobenú v zariadeniach výrobcov z obnoviteľných zdrojov energie v jednotlivých kalendárnych mesiacoch roku 2015. Keďže predchádzajúca právna úprava v znení účinnom do 31.12.2013 so splnením ako ani nespĺnením povinnosti výrobcov zakotvenej v § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE nespájala žiaden právny následok, nebol výklad predmetnej právnej normy, ako ani spornej lehoty „k 15. augustu“ v nej obsiahnutej, doposiaľ predmetom výkladovej ako ani aplikačnej praxe všeobecných súdov.

23. Otázka posúdenia povahy predmetnej lehoty je podľa dovolateľa kľúčovou otázkou pre správne vyriešenie a rozhodnutie v predmetnej právnej veci, ale tiež pre rozhodnutie množstva ďalších obdobných sporov. Ide tiež podľa názoru dovolateľa o otázku zásadného právneho významu, ktorá judikatúrou vyšších súdov nebola riešená alebo výklad ktorej v judikatúre týchto súdov nie je ustálený, ktorá podmienka je v prípade výkladu spornej lehoty obsiahnutej v § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE nesporne naplnená.

24. Dovolateľ má za to, že výklad určujúci procesný charakter dotknutej lehoty, ktorý bol podaný odvolacím súdom v napadnutom rozhodnutí, nie je správny. Dovolateľ zdôraznil, že povinnosť zakotvená v § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE je zložená z dvoch častí, ktoré je k jej riadnemu splneniu nevyhnutné splniť kumulatívne, ktorú skutočnosť odvolací súd zrejme prehliadol respektíve sa jej bezdôvodne nevenoval.

25. Prvou časťou je oznámenie predpokladaného množstva dodávky elektriny, ktoré má notifikačný charakter. Súčasťou povinnosti obsiahnutej v § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE je však okrem predmetnej oznamovacej povinnosti tiež povinnosť výrobcu z obnoviteľných zdrojov energie uplatniť si podporu podľa § 3 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona o podpore OZE. Uplatnenie si predmetnej podpory je

jednostranným úkonom výrobcu smerujúcim primárne voči prevádzkovateľovi distribučnej sústavy, ako aj voči ÚRSO, nevyhnutným na to, aby výrobca priznané právo na podporu reálne zhmotnil a premietol do reálneho nadobudnutia podpory.

26. Dovolateľ dodal, že s povinnosťou výrobcu uplatniť si podporu a oznámiť predpokladané množstvo dodanej elektriny v nasledujúcom kalendárnom roku je za podmienok ustanovených zákonom o podpore OZE spojený nielen vznik nároku výrobcu na reálne nadobudnutie podpory v dotknutom kalendárnom roku a jej vymožitelnosť prostriedkami priznanými platnými právnymi predpismi, ale s predmetnou povinnosťou výrobcu je neoddeliteľne spojená povinnosť prevádzkovateľa distribučnej sústavy poskytnúť výrobcovi v dotknutom kalendárnom roku podporu vo forme doplatku, ako aj povinnosť odoberať od výrobcu elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov energie za cenu elektriny na straty, ktorá je zabezpečovaná prostredníctvom žalovaného. Dovolateľ má za to, že uplatnenie podpory je nepochybne jednostranným a adresovaným právnym úkonom, nakoľko zo znenia § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE je zrejmé, že tento má byť adresovaný a riadne doručený primárne vo vzťahu k prevádzkovateľovi distribučnej sústavy a taktiež ÚRSO.

27. Dovolateľ v dovolaní ďalej poukázal na to, že pre určenie povahy určitej zákonnej lehoty ako hmotnoprávnej, resp. ako procesnej je potrebné nevyhnutne určiť povahu samotnej právnej normy, v ktorej je dotknutá lehota obsiahnutá, ktorou skutočnosťou sa odvolací súd v napadnutom rozsudku vôbec nezaoberal. Právna norma obsiahnutá v § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE, zakotvujúca povinnosť výrobcu, ktorú je tento povinný v zákonom stanovenej lehote riadne splniť a jej splnenie, resp. nespĺnenie v zákonom stanovenej lehote, má vplyv na existenciu nároku na uplatnenie práva. Týmto spôsobuje právne následky v oblasti hmotného práva, a to tak vo sfére samotného výrobcu, ako aj vo sfére prevádzkovateľa distribučnej sústavy prípadne tretieho subjektu, prostredníctvom ktorého prevádzkovateľ distribučnej sústavy realizuje splnenie niektorých svojich zákonom stanovených povinností, a teda aj samotného žalovaného. Vzhľadom na samotnú povahu predmetnej právnej normy je podľa dovolateľa zrejmé, že dodržanie, resp. nedodržanie lehoty obsiahnutej v predmetnej právnej norme spôsobuje vznik, resp. zánik nároku na uplatnenie práva na podporu.

28. Vzhľadom k uvedenému má dovolateľ za to, že sa v prípade lehoty obsiahnutej v § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE jedná o lehotu hmotnoprávnú, a táto zostáva zachovaná, ak je adresátovi oznámenie o uplatnení si podpory a jej rozsahu, v stanovenej lehote aj reálne doručené. Pretože nie je možné, aby sa jednostranný adresný právny úkon stal perfektným a nadobudol zákonom predpokladané účinky pred jeho doručením adresátovi. Medzi stranami sporu je nesporné, že žalobca podal oznámenie o uplatnení si podpory a jej rozsahu v zmysle § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE na poštovú prepravu až dňa 15.08.2014 a toto bolo spoločnosti Východoslovenská distribučná, a.s. doručené až dňa 19.08.2014, t. j. až po uplynutí zákonom stanovenej hmotnoprávnej lehoty. Z uvedeného je podľa dovolateľa zrejmé, že žalobca zákonom stanovenú lehotu zmeškal. Hmotnoprávny charakter lehoty podčiarkuje fakt, že doručením alebo nedoručením oznámenia zo strany výrobcu sa nezačína správne ani žiadne iné konanie, ale následky nastávajú ex lege.

29. Dovolateľ poukázal aj na záver odôvodnenia napadnutého rozhodnutia, v ktorom sa odvolací súd zaoberal otázkou účelu oznamovacej povinnosti podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE. V tejto súvislosti dovolateľ uviedol, že táto otázka bola predmetom skúmania pléna Ústavného súdu SR, sp. zn. PL. ÚS 50/2015, kedy ústavný súd konštatoval, že zákon o podpore OZE a ním sledovaný účel a verejný záujem predpokladá riadne plnenie zákonom stanovených povinností všetkými výrobcami elektriny z obnoviteľných zdrojov energie.

30. V závere podaného dovolania napokon dovolateľ uviedol, že prípadný nesúhlas s odôvodnením úvah súdu prvej inštancie je podľa dovolateľa možné dedukovať len zo záveru odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu, kde tento konštatuje, že úkon žalobcu bol súdom prvej inštancie správne posúdený ako procesný, avšak dodáva, že k takémuto posúdeniu došlo zo strany sudu prvej inštancie z iných dôvodov. Takýmto iným dôvodom sa však odvolací súd v napadnutom rozsudku bližšie vôbec nevenuje, z ktorého dôvodu je podľa dovolateľa napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné.

31. Dovolateľ preto žiada dovolací súd, aby napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

32. Žalobca vo vyjadrení k podanému dovolaniu mal za to, že konajúce súdy vec správne právne posúdili. Uviedol, že skutočné množstvo elektriny vyrobené v kalendárnych mesiacoch január, február, marec a apríl 2015, ani doručenie žalobcových faktúr žalovanému, nebolo medzi účastníkmi konania sporné. Jedinou obranou žalovaného v konaní bolo jeho tvrdenie, podľa ktorého žalobca mal porušiť povinnosť podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE. Žalobca zdôraznil, že touto námietkou žalovaného sa zaoberal už súd prvej inštancie a dospel k záveru, že žalobca si predmetnú povinnosť splnil voči ÚRSO, ako aj voči prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy a právo na podporu podľa § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE mu nezaniklo. Preto mu vzniklo právo na zaplatenie žalovanej sumy - ceny elektriny na straty ako jednej z foriem podpory.

33. Výklad právnych noriem v otázke dodržania lehoty podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE, podľa žalobcu podali v tomto prípade všeobecné súdy a nie žalovaný a ani ÚRSO, čo je aj v súlade s Nálezom Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. PL 50/2015. Aj z uvedených dôvodov považuje žalobca napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ako aj prvostupňový rozsudok, za dostatočne odôvodnený a má za to, rozhodnutie krajského súdu nie je nepreskúmateľné.

34. Žalobca zdôraznil, že formulácia v zákone o podpore OZE „k 15. augustu“, umožňuje rozličný výklad. Avšak v žiadnom prípade nie je možné prijať taký výklad, ktorého výsledkom by bol záver, že uplatnenie podpory a oznámenie predpokladaného množstva dodávok musí byť doručené žalovanému do 15. augusta. Tento záver nepodporuje ani časť nálezu Ústavného súdu na strane 30, 31, kde sa zdôrazňuje, že jedným z definičných princípov právneho štátu je právna istota. Názor, že splnenie povinnosti uplatnenia si práva na podporu v zmysle zákona o podpore OZE tak, aby toto bolo uplatnené spôsobom - doručením prevádzkovateľovi do 15. augusta, podľa žalobcu nepodporuje ani konštatovanie Ústavného súdu na strane 33 ústavného nálezu, kde sa uvádza, že predmetné povinnosti ustanovených v § 4 ods. 2 zákona o podpore OZE majú primárne charakter informačných, resp. oznamovacích povinností. Ide teda o povinnosti, ktorých spôsob splnenia len tak, ako to zdôrazňuje žalovaný vo svojom dovolaní, t. j. ich splnením doručením oznámenia do 15. augusta, nemôžu predstavovať mimoriadnu záťaž pre žalovaného. Pokiaľ uplatnenie podpory bolo právom dodávateľa elektriny, žalobca je toho názoru, že tento sa jednoznačne mohol rozhodnúť o uplatnení podpory k 15. augustu, t. j. k tomuto dňu. Neznamená to, že v tento deň malo byť jeho rozhodnutie vo forme oznámenia o uplatnení podpory doručené žalovanému.

35. Žalobca považoval za potrebné zdôrazniť, že verejnou autoritou v oblasti regulácie aj dodávok elektriny je ÚRSO. Úrad pre reguláciu sieťových odvetví na svojom webovom sídle ešte dňa 14.01.2015 mal zverejnený postup plnenia povinností výrobcov elektriny s právom na podporu podľa zákona č. 309/2009 Z. z., podľa ktorého postupu žalobca konal. Žalobca zdôraznil, že ako účastník zmluvných vzťahov riadiacich sa uzatvorenou zmluvou o dodávke elektriny, prevzatí zodpovednosti za odchýlku a doplatku uzatvorenej dňa 09.12.2014, postupoval pri plnení povinností stanovených v § 4 ods. 2 zákona o podpore OZE s bežnou opatrnosťou, ktorú bolo možné so zreteľom na všetky okolnosti prípadu od neho požadovať. Nemal dôvod pochybovať, že svoju povinnosť splní včas, ak oznámenie - listovú zásielku, obsahom ktorej bolo splnenie povinností vyplývajúcich pre neho z § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE, podá na poštu dňa 15.08.2014. Žalobca bol objektívne v dobrej viere a nie je možné prijať záver, že nekonal poctivo.

36. Žalobca preto navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného odmietol, prípade zamietol a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

37. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný, zastúpený v súlade s § 429 ods. 2 písm. b/ C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania

(§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie je dôvodné.

38. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je nepochybne tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

39. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

40. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. Otázka posúdenia, či sú, alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k tomu viď napr. III. ÚS 474/2017). V tejto súvislosti osobitne platí, že len dovolací súd bude rozhodovať o naplnení predpokladov prípustnosti dovolania definovaných v § 421 ods. 1 C. s. p. (rovnako aj I. ÚS 438/2017).

41. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., teda tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá ešte v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu nebola vyriešená.

42. O tom, či je daná prípustnosť dovolania podľa § 421 C. s. p., rozhoduje dovolací súd výlučne na základe dôvodov uvedených dovolateľom (porovnaj § 432 C. s. p.). Pokiaľ dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 C. s. p., má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 C. s. p.) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania v tomto prípade závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

43. Vzhľadom na obsah dovolania, sa dovolací súd v prvom rade zameril na dovolací dôvod vyvedený z § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., kedy je dovolateľ povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 08.06.2017, sp. zn. 3Cdo/52/2017). Dovolateľ je teda povinný v dovolaní jednoznačne uviesť, v čom vidí prípustnosť dovolania, t. j. ktorý z predpokladov uvedených v § 421 ods. 1 C. s. p., zakladá jeho prípustnosť. Ak v dovolaní absentuje uvedené vymedzenie, súd nevyvíja procesnú iniciatívu smerujúcu k doplneniu dovolania (rovnako aj uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26.09.2017, sp. zn. 1Cdo/206/2016, bod 16).

44. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p. predpokladá, že právnu otázku dovolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016, dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti, doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Zároveň platí, že právna otázka, ktorú má dovolací súd vo svojom rozhodnutí riešiť, musí byť rozhodujúca (kľúčová) pre rozhodnutie vo veci samej. To znamená, že dovolací súd nemôže riešiť hypotetické otázky, ktoré nemajú, resp. v ďalšom konaní nemôžu mať vplyv na meritorne rozhodnutie, a ani akademické otázky, ktoré nemajú vôbec súvis s rozhodovaným sporom.

45. Dovolací súd konštatuje, že žalovaný v podanom dovolaní, dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., vymedzil tou skutočnosťou, že nesprávne právne posúdenie spočíva v rozhodnutí odvolacieho súdu pri posudzovaní procesného charakteru lehoty „k 15. augustu“ obsiahnutej v ustanovení § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE, ktorej správne právne posúdenie a správny

výklad je základným predpokladom pre posúdenie riadneho a včasného splnenia povinnosti žalobcom voči prevádzkovateľovi distribučnej sústavy. Z tohto dôvodu dovolací súd konštatuje, že dovolanie žalovaného je podľa § 421 ods. 1 písm. b/ C. s. p., procesne prípustné.

46. Spôsob podpory a podmienky podpory výroby elektriny je upravený v ustanovení § 3 ods. 1 zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby v znení účinnom od 01.01.2014, podľa ktorého podpora výroby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie a podpora výroby elektriny vysoko účinnou kombinovanou výrobou sa zabezpečuje podľa písm. a/ prednostným 1. pripojením zariadenia na výrobu elektriny do regionálnej distribučnej sústavy, 2. prístupom do sústavy, 3. prenosom elektriny, distribúciou elektriny a dodávkou elektriny; písm. b/ odberom elektriny prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, do ktorej je zariadenie výrobcu elektriny pripojené za cenu elektriny na straty, písm. c/ doplatkom; písm. d/ prevzatím zodpovednosti za odchýlku prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy.

47. Podľa § 4 ods. 1 písm. c/ zákona o podpore OZE výrobca elektriny, ktorý spĺňa podmienky na získanie podpory podľa § 3 (ďalej len „výrobca elektriny s právom na podporu“), má právo na doplatok podľa § 3 ods. 1 písm. c/ na základe účtovného dokladu vystaveného prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy na skutočné množstvo elektriny vyrobenej za kalendárny mesiac alebo v prípade malého zdroja za kalendárny rok, z obnoviteľných zdrojov energie alebo elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou, zníženej o technologickú vlastnú spotrebu elektriny, upravenej podľa § 3 ods. 4, aj v tom prípade, že si právo na odber elektriny podľa písmena b/ neuplatňuje.

48. Podľa § 4 ods. 2 zákona o podpore OZE, výrobca elektriny s právom na podporu je povinný podľa písm. a/ predložiť prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy potvrdenie o pôvode elektriny z obnoviteľných zdrojov energie alebo potvrdenie o pôvode elektriny vyrobenej vysoko účinnou kombinovanou výrobou vydané za predchádzajúci kalendárny rok; písm. b/ oznámiť prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy, s ktorým má uzavretú zmluvu o dodávke elektriny, predpokladanú charakteristiku svojej dodávky v termínoch uvedených v prevádzkovom poriadku prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy, ak celkový inštalovaný výkon zariadenia je väčší ako 1 MW; písm. c/ oznámiť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy uplatnenie podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b/ a c/, vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny, vždy k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok; pri zariadeniach výrobcu elektriny uvedených do prevádzky po 15. auguste je výrobca elektriny povinný informovať prevádzkovateľa regionálnej distribučnej sústavy o využití práva podľa odseku 1 najneskôr 30 dní pred uvedením zariadenia výrobcu elektriny do prevádzky; písm. d/ vrátiť prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy doplatok podľa § 3 ods. 1 písm. c/, ktorý mu bol vyplatený v rozpore s podmienkami podpory podľa tohto zákona.

49. Dovolací súd preskúmaním spisového materiálu a podaného mimoriadneho opravného prostriedku konštatuje, že základnou spornou otázkou v predmetnom konaní súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu, bol výklad lehoty „k 15. augustu“ obsiahnutej v ustanovení § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE, ktorej správne právne posúdenie a správny výklad je základným predpokladom pre posúdenie riadneho a včasného splnenia povinnosti žalobcom voči prevádzkovateľovi distribučnej sústavy, ktoré žalobcovi ako výrobcovi elektriny s právom na podporu ukladá povinnosť oznámiť ÚRSO a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy uplatnenie podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b/ a c/ zákona o podpore OZE, vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny, vždy k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok.

50. V tejto súvislosti v prvom rade dovolací súd zdôrazňuje, že ustanovenie § 3 zákona o podpore OZE upravuje spôsob a podmienky podpory výroby elektriny a ustanovenie § 4 zákona o podpore OZE stanovuje práva a povinnosti výrobcu elektriny, z čoho logicky vyplýva, že výrobca elektriny musí splniť presne stanovené podmienky na to, aby mal zabezpečenú podporu výroby. Na druhej strane, ak výrobca elektriny spĺňa podmienky ustanovené podľa § 3 zákona o podpore OZE, má určité práva a povinnosti ustanovené podľa § 4 zákona o podpore OZE a pokiaľ zákonom určené práva alebo

povinnosti nesplní, nastupuje zákonom uložená sankcia, v danom prípade strata práva na podporu na nasledujúci kalendárny rok. Dovolací súd dodáva, že takáto sankčná doložka bola do zákona o podpore OZE zavedená novelou č. 382/2013 Z. z. s účinnosťou od 01.01.2014, ku ktorej novele zaujal svoj názor Ústavný súd SR vo svojom Náleze PL. ÚS 50/2015, ktorý považoval zavedenie sankčného mechanizmu s účinnosťou od 01.01.2014 za vyžadujúce s tým, že platí pre všetky subjekty bez rozdielu s poukazom na prípustnosť nepravnej retroaktivity. Ústavný súd SR zároveň konštatoval, že vyššie uvedenou novelou došlo k zmene, resp. rozšíreniu právnych dôsledkov pre výrobcov elektriny, a to nielen strata práva na odber elektriny vyrobenej z obnoviteľných zdrojov energie prevádzkovateľom regionálnej distribučnej sústavy, ale aj straty práva na doplatok na nasledujúci kalendárny rok. Ústavný súd SR dodal, že v danom prípade ide o špecifickú sankciu, ktorá má súkromnoprávny charakter s tým, že nesplnenie zákonom ustanovených povinností nemôže v právnom štáte požívať ochranu.

51. V prejednávanej spore je nepochybné, že žalobca sa domáha vyplatenia podpory na zaplatenie dodávky elektriny do distribučnej siete na straty za mesiace január, február, marec a apríl 2015, t. j. žalobca bol povinný splniť svoje povinnosti podľa § 4 ods. 2 zákona o podpore OZE v roku 2014, aby nestratil svoje právo na odber elektriny a doplatok na nasledujúci kalendárny rok 2015. V konaní nebolo sporné, že žalobca oznámenie spoločnosti Východoslovenská distribučná, a.s. podal na poštu dňa 15.08.2014 a adresátovi bolo toto podanie doručené 19.08.2014.

52. Dovolací súd považuje za potrebné poukázať na doslovné znenie ustanovenie § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE, podľa ktorého výrobca elektriny s právom na podporu je povinný oznámiť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví a prevádzkovateľovi regionálnej distribučnej sústavy uplatnenie podpory podľa § 3 ods. 1 písm. b/ a c/, vrátane predpokladaného množstva dodanej elektriny, vždy k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok. Logickým a gramatickým výkladom uvedeného ustanovenia je zrejmé, že výrobca elektriny je povinný vykonať dva úkony, a to oznámiť uplatnenie podpory a súčasne uviesť predpokladané množstvo dodanej elektriny, všetko k 15. augustu na nasledujúci kalendárny rok. Tieto dve povinnosti musia byť splnené kumulatívne s tým, že nevykonanie niektorej z nich znamená porušenie zákonom uloženej povinnosti, inými slovami ak výrobca elektriny oznámi uplatnenie podpory avšak neuvedie predpokladané množstvo dodanej elektriny k určenému dátumu (alebo naopak), nesplní svoju oznamovaciu povinnosť riadne. Je preto možné dospieť k záveru, že ak zákonodarca uložil výrobcovi elektriny v ustanovení § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE dve samostatné povinnosti, avšak na seba nadväzujúce, a to s výslovnou uvedenou lehotou, ktorá je vyjadrená číselne a určená na presne stanovený dátum dňa 15. augusta, je takúto lehotu potrebné považovať za hmotnoprávnu a nie procesnú, ako nesprávne právne posúdili konajúce sudy nižšej inštancie. Záver o hmotnoprávnom charaktere uvedenej lehoty je opretý aj o vyššie uvedený Nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 50/2015, ktorý nespochybniteľne dospel k záveru, že sankčný mechanizmus vyjadrený v ustanovení § 4 ods. 3 zákona o podpore OZE má súkromnoprávny charakter. Takto spôsobuje právne následky v oblasti hmotného práva a predmetná právna norma musí mať povahu normy hmotnoprávnej a rovnako aj lehota v nej obsiahnutá musí mať povahu lehoty hmotnoprávnej. Preto je možno uzavrieť, že s poukazom na § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE je povinnosť výrobcu elektriny zachovaná vtedy, ak právna skutočnosť nastane najneskôr v posledný deň hmotnoprávnej lehoty, t. j. v danom prípade 15. augusta. Za rozhodujúci moment pre uplatnenie podpory podľa § 4 ods. 2 písm. c/ zákona o podpore OZE, je preto potrebné považovať moment doručenia prejavu vôle prevádzkovateľovi distribučnej sústavy, nakoľko až od toho momentu sa takýto jednostranný právny úkon výrobcu stáva perfektným a nadobúda spôsobilosť spôsobovať účinky, ktoré s takýmto prejavom vôle zákon spája. V tejto súvislosti dovolací súd dodáva, že stanovisko ÚRSO charakterizujúce dotknutú lehotu za procesnoprávnu, nie je záväzná a v zmysle vyššie uvedeného ani správne, z ktorého dôvodu sa na takéto stanovisko nemožno úspešne dovolávať.

53. Dovolací súd konštatuje, že v napadnutom rozhodnutí odvolacieho súdu (ako aj v rozhodnutí súdu prvej inštancie), absentuje posúdenie vzájomného vzťahu strán sporu, nie je z neho zrejmé akými úvahami sa odvolací súd riadil pri určovaní povahy spornej lehoty, ktorá bola hlavnou podstatou celého konania, rovnako z neho nie je zrejmé, ako sa vysporiadal s otázkou povahy predmetnej právnej normy. Preto ak sa konajúce sudy nevysporiadali s tak závažnými skutočnosťami, došlo k nesprávnemu

právnemu posúdeniu veci z dôvodu nevyriešenia významnej a kľúčovej právnej otázky, ktorá má vplyv na rozhodnutie prejednávaneho sporu.

54. Najvyšší súd Slovenskej republiky, vzhľadom na dôvodnosť dovolania, napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zrušil podľa § 449 ods. 1 C. s. p. a vec vrátil Krajskému súdu v Košiciach na ďalšie konanie (§ 450 C. s. p.).

55. Odvolací súd je právnym názorom dovolacieho súdu viazaný (§ 455 C. s. p.).

56. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

57. Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.